

Hiç Durmadan Öğreni

Her gün pek çok yeni şey öğreniriz. Yeni tanıştığımız insanların adlarını, arkadaşlarımızın ev adreslerini, paten kaymayı, bisiklete binmeyi ya da basketbol oynamayı, hatta İngilizce konuşmayı!.. Peki bunları nasıl öğrendiğimizi keşfetmek ister misiniz?

Öğrenmek için öncelikle duymamız, görmemiz, dokunmamız, tatmamız ya da koklamamız gerekir. Kısaca biz öğrenirken duyularımız işbaşındadır. Duyularımız sayesinde çevremizdeki şeyleri algılarız. Bunlardan bazıları daha çok ilgimizi çeker. Bu nedenle onları aklımızda uzun süre tutmak ve unutmamak isteriz. Bu da sık sık kullanmakla, örneğin bisiklete sık binmek ya da tekrar etmekle örneğin bir arkadaşımızın adını defalarca söylemekle olur. Bunu yaptığımız zaman onları öğrenmiş oluruz. Zaman içinde öğrendiğimiz şeylerin sayısı artar. Böylece var olan bilgilerimizin üzerine sürekli yeni bilgiler ekleyerek öğrenme yolculuğumuzu

sürdürürüz. Ayrıca, eskiden öğrendiğimiz bazı bilgiler, bazı yeni bilgileri daha kolay öğrenmemizi sağlar. Örneğin, İngilizce biliyorsak Almanca öğrenmemiz daha kolay olur. Çünkü İngilizcenin dil yapısı ve bazı sözcükler Almancaninkine çok benzer. Böylece hiç İngilizce bilmeyen birine göre İngilizce bilenler Almancayı daha çabuk öğrenirler. Aslında öğrenme, tıpkı bir bina inşa etmeye benzer! Öğrendiğimiz her yeni bilgi, bu binanın bir kat daha yükselmesini sağlar. Yaşamımız boyunca öğrenmeyi sürdürürüz. Her zaman, her yaşta öğreneceğimiz yeni bir şeyler mutlaka vardır!

yorum!

Pavlov'un Bize Öğrettikleri!

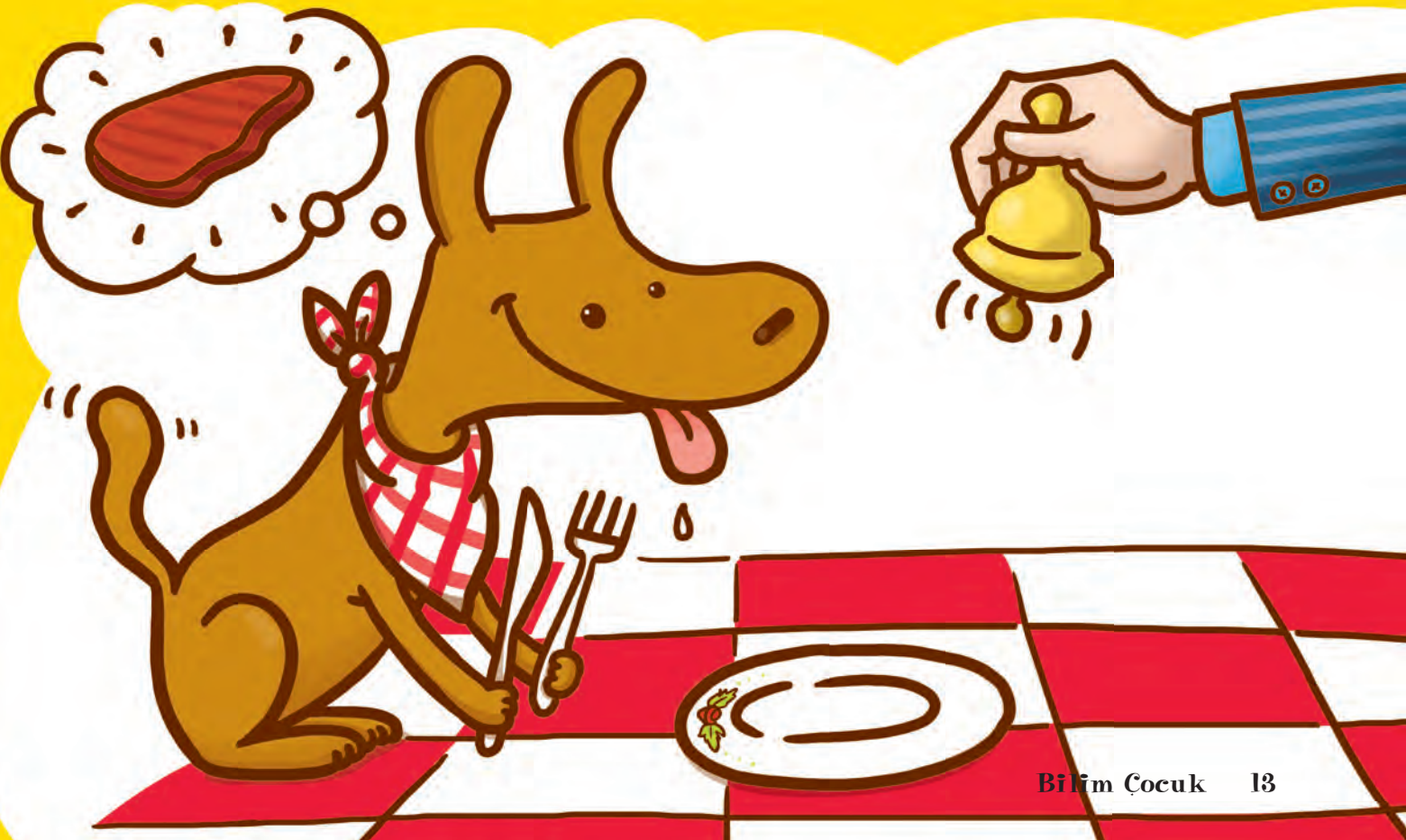
İvan Petroviç Pavlov, çok ünlü bir Rus fizyolog ve psikolog. Onun köpeklerle yaptığı deneyler ve gözlemleri sayesinde öğrenmeyle ilgili pek çok şey biliyoruz. Pavlov, köpeklerinden biriyle yaptığı bir deneyde köpeğine ilk olarak zil çalmış. Köpeğin zil sesine hiç tepki vermediğini gözlemlemiş. Daha sonra köpeğine bir parça et göstermiş. Bu kez köpeğinin salyasının aktığını gözlemlemiş. Bunun doğal bir tepki olduğunu bilen Pavlov, bir süre daha bu şekilde gözlem yapmayı sürdürmüştü. Her defasında, köpeğin zil sesine tepki vermediğini; ancak et parçasını görünce salyasının aktığını gözlemlemiş.

Bunun üzerine Pavlov zili çaldıktan hemen sonra köpeğe et parçasını gösterirse neler olacağını merak etmiş. Deneyin ikinci aşamasında önce zili çalıp ardından da köpeğe hemen et parçasını

göstermiş. Bu işlemi birkaç kez yaptıktan sonra zil sesini duyar duymaz köpeğin salyasının aktığını gözlemlemiş! Böylece, köpeğinin zil sesiyle etin görüntüsünü ilişkilendirdiği sonucuna varmış.

Bu durum, "şartlı refleks" ya da "koşullanma" olarak adlandırılıyor.

Koşullanma, günlük yaşamda da sık sık yaşadığımız bir öğrenme biçimi. Örneğin, bahçede oyun oynarken teneffüs zili çaldığında sınıfa yönelmemiz gibi. Peki bu şekilde davranmamız gerektiğini doğuştan mı biliriz? Büyük olasılıkla "hayır"! Çünkü bunu da diğer pek çok davranış gibi koşullanma yoluyla sonradan öğreniriz. Teneffüs zili, yeni dersin başlama zamanının geldiğini belirtir. Ancak, bu ikisi arasındaki ilişkiyi, koşullanma yoluyla öğreniriz.

Denedim, Yanıldım!

Bir Daha Denedim, Öğrendim!

Bazen yeni bir şey öğrenirken çeşitli denemeler yapar, deneye yanıla öğreniriz. Bu, bir yapbozu tamamlamaya çalışmaya benzer. Önce yapbozun bir parçasını elimize alır, desenine, biçimine bakarız. Sonra da bu parçanın doğru yerini bulmaya çalışırız. Parçalar birbirine uymazsa başka birini deneriz. Sonunda da yapbozun tamamlanması için tüm parçaların nasıl yerleştirilmesi gerektiğini “öğreniriz”.

Gözümle Gördüm, Öğrendim!

Yeni şeyler öğrenirken sevdiğimiz, beğendiğimiz insanların davranışları zaman zaman bize örnek olur. Örneğin, ailemizden birinin, bir arkadaşımızın ya da çok sevdiğimiz bir sanatçının belli davranışlarını model alabiliriz. Hatta ister istemez onlar gibi davranmaya başlarız, yani onların davranışlarını öğrenmiş oluruz.

Hareket Ettim, Öğrendim!

Bazen yeni bir hareketi öğrenmek için o hareketi sık sık tekrarlamak gerekir. Bisiklet sürmeyi öğrenirken olduğu gibi. Başlangıçta her şey o kadar zordur ki...Gidonu nasıl düz tutacağız? İki tekerlek üzerinde dengemizi nasıl sağlayacağız?.. Bu hareketleri doğru şekilde yapabilmek için onları sık sık tekrarlamamız gerekir. Bunu başardığımızda artık bisiklet sürmeyi öğrenmişiz demektir. Üstelik yaşamımız boyunca bisiklete binmeyi bir daha hiç unutmayız.

Hande Kaynak
Çizimler: Bengi Gençer